

**Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara**

Bakalářská práce

Plzeň 2017

Václav Čtvrtník

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Studijní obor Multimediální design
Specializace Nová média

Bakalářská práce

MÉDIA A EXPERIMENT
MEDIA AND EXPERIMENT

Václav Čtvrtník

Vedoucí práce: Doc. Akad. Mal. Vladimír Merta
Katedra výtvarného umění
Fakulta umění a designu Ladislava Sutnara
Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2017

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval samostatně a použil jen
uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2017

..... podpis autora

Děkuji Doc. Akad. Mal. Vladimíru Mertovi za odborné vedení mé bakalářské práce, stejně jako za jeho trpělivost a především pak za volnost v tvorbě, kterou mi umožnil.

OBSAH

1	MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	1
2	TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY	3
3	CÍL PRÁCE	5
4	PROCES PŘÍPRAVY	7
5	PROCES TVORBY	8
6	TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA	11
7	POPIS DÍLA	13
8	PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR	15
9	SILNÉ STRÁNKY	16
10	SLABÉ STRÁNKY	17
11	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	18
	A) Knižní a periodická literatura	
	B) Internetové zdroje	
12	RESUMÉ	19
13	SEZNAM PŘÍLOH	21

1 | MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE

Během svého studia na Fakultě designu a umění Ladislava Sutnara jsem měl příležitost posunout se zase o kus dál, osamostatnit se ve vzdělávání, hledat nové cesty a alternativy v umění, setkávat se se studenty z jiných oborů a spolupracovat s nimi, také vyučující a vedoucí jsou samozřejmě velkou součástí tohoto procesu. Zkrátka poznat nespočet nových příběhů v této části svého života a z „každého“ z nich si něco uschovat ve své paměti.

Když jsem se dostal na obor Multimédia ve specializaci Nová média k panu doc. ak. mal. Vladimíru Mertovi, tak se mi během pár týdnů zcela změnil přístup a názor na umění. Hlásil jsem se z oboru Grafický desing ze střední umělecko průmyslové školy Zámeček v Plzni na obor konceptuálního umění. Byla to obrovská změna. Poté co jsem neměl skoro žádnou volnost projevu, jsem se mohl dostat ve vyjádření, až za hranice o kterých jsem neměl ponětí. Bylo to někde ve mně a já už od přijímacích zkoušek věděl nebo tušil, že tento obor zkrývá určité podtexty smýšlení nad faktory, u kterých se člověk jen tak nepozastaví. Po dlouhé době to bylo nové zpestření, ke kterému jsem se chtěl přiblížit.

Díky charismatu, pohledu na věc, vnímání a moudrosti vedoucího, pana Mertu se u nás na ateliéru vytváří jakási lidsky povzbuzující atmosféra, která se mi neodlučitelně spojila s konceptuálním uměním.

Nejdříve jsem se pozastavil nad objektem, jako vyjadřovacím prostředkem. Ale to byl pouhý prvotní start k poznání příběhu ve fyzickém materiálním zhmotnění, po zadání konkrétního tématu. První semestr byl za mnou a já už věděl, na čem bych chtěl pracovat v dalším. Také jsme měli předmět filmová tvorba, který mě absolutně pohltila v kombinaci s konceptem.

Tam se scházejí veškeré mé fascinace hudbou, obrazem, příběhem, smýšlením, vyjádřením, hravostí, spontánností - neboli lidskými smysly, které podprahově ovlivňují psychickou stránku lidské populace va ostatních živých tvorů, s kterými máme možnost komunikovat a sdílet. Toto téma je pro mne tak silné a nezkrotné, už od dětství, že si dnes bez něj život nedokáži představit a díky tomu se věnuji bakalářské práci v podstatě kontinuálně třetím rokem.

2 | TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY

Všude a vždy kolem nás bude ohromné množství témat, v kterých se můžeme hledat, nebo něco hledat, chápat je, popírat, přivlastňovat. Ale v umění je zvláštní kouzlo, vyjádření jako takového. Vyjádřit sám sebe v daném tématu a přidat do něj zase kousek dalšího dílku - je reprodukce pocitu, jímž se uvolníme.

Z daných témat na Bakalářskou práci ve specializaci Nová média jsem si vybral Média a experiment. Je to téma, které má velkou škálu možností.

Výraz Média či Médium je latinsky střed nebo prostředník. Je to slovo v dnešním světě velice používané a zneužívané. Já ho jako pravého prostředníka začal chápat a přijímat až s etapou konceptuálního umění v mém životě a uvědomovat si jeho váhu i důležitost. Zatím je mým nejdůležitějším „středem“ v tvorbě - film/video/obraz a hudba/zvuk.

Zachycení daného okamžiku, v němž se nachází přítomná fascinace, je mým hlavním zdrojem vyjádření. Když něco obrazově zdokumentuji, tak s tím mám možnost dále pracovat a udávat tomu jakousi cestu. Druhů zachycení je mnoho a film mne přitahuje v autentičnosti záznamu, ale i v hravosti vytváření a následném tvarování - postprodukci.

Sluch je nepostradatelným smyslem a součástí našeho příběhu, v němž jsem se ocitl. Hudbu miluji, již od útlého dětství a doprovází mě dennodenně. V naší rodině jsme tímto médiem pohlceni

téměř všichni a jsem za to nesmírně rád, že jsem mohl vyrůstat v prostředí, kde zněl klavír, či pozoun, kytara, flétna a další a další hudební nástroje. I já na různé hrával. U starších bratrů jsem viděl, jak s hudbou pracují, jak ji vytváří, skládají.

Za poslední léta jsem měl nutkání začít se tímto oborem více zajímat a více pochopit. V tomto ohledu mne oslnila elektronická hudba, i když jsem ji dříve zas tak v lásce neměl. Ale po důkladnějším nahlédnutí pod pokličku jsem objevil tu krásu a harmonii. Určitá elektronická hudba se mi jeví jako druh meditace a trpělivosti.

Kombinace filmové tvorby s autorskou hudbou a například výrazovým tancem je svým způsobem experiment a tím se právě zabírám.

3 | CÍL PRÁCE

Samozřejmě by si člověk měl vytyčit nějaké cíle a tak i práce by měla mít svůj cíl. Pro mne je cíl další zkušeností a obohacením, s kterým budu moci pracovat nadále, šířit kolem sebe a rozvíjet další proces vnímání. Tím pádem cíl je otevřený dalším faktorům, které na něj budou mít dopad, či na něj budou reagovat.

Většině lidí přijdou témata mých uměleckých děl temná a osobně se takovými věcmi nezatěžují, protože je umí „hodit za hlavu“. Přesně toto já nedokážu. Jde o to, že v podstatě celý život se potýkám s intenzivním myšlením o okolních niancích, o psychice člověka, souvislostech příběhů, výčitkách, o životě.

Když tyto prvky řeším za účelem vyjádření a uvolnění, tak se dostávám k pojmu RECOVERY přístup, který je znám v rámci psychologie po celém světě. Tento přístup je řešením svých post-traumatických zážitků, které nás podprahově ovlivňují ve vývoji. Za účelem to ze sebe dostat a pracovat s tím tak, aby nás to zároveň obohacovalo a uvolnilo mysl. Toto je jedním z nejdůležitějších cílů a smyslů mé Bakalářské práce - mé tvorby.

Také mne velice zajímá a baví spolupráce mezi obory. Práce na projektech, kde se na tvorbě podílí více hlav a tvoří tím další komunitu, ať už na daný čas v procesu, nebo dlouhodobým spojením. Přiučit se komunikaci, kompromisu a vnímání po boku dalších umělců.

Spojením autorské hudby, výrazového tance a projekce bych rád dosáhl u diváka probuzení jemných kontrastů vnímání sebe samotného v daný okamžik, tak jako u performerera.

4 | PROCES PŘÍPRAVY

Nedílnou součástí přípravy je čerpání z předchozích zkušeností, které jsem získával při realizaci v předchozích dvou dílech, z nichž má Bakalářská práce vychází.

Celý proces musí být připravený tak, aby vše do sebe zapadlo, ale důležité je i pomýšlet na případné komplikace a mít různé možnosti kompromisů. Zkrátka se jedná z velké části o produkční záležitosti.

Ale největší dopad na dílo má mé vlastní smýšlení - v podstatě o existenci na tomto světě a lidé, kterými jsem obklopen - rodina, přátele i nepřátele, když je takto nazveme. Mé téma se dá rozvíjet a připravovat při jakémkoli rozhovoru s kýmkoli. Poté už je velice důležité mé zamýšlení nad určitým příběhem/situací - zážitkem.

V neposlední řadě bych rád zmínil umělecký/hudební/kulturní festival OZORA každoročně pořádaný v Maďarsku u vesnice Ozora pod Balatonem. Na tomto ceremoniálu jsem byl poprvé roku 2014 a následně každý rok. Je to jeden z největších psytrancových festivalů světa, kde se na necelé dva týdny shromáždí nadšenci této komunity/kultury snad z každého koutu planety. Koncept této události je neskutečně lidský a vnímavý pro široké okolí. Zkušenosti a nespočet inspirace z této akce plnohodnotně řadím do procesu přípravy. Co se týče meditací, komunikace, chápání, rozvíjení a přijímání alternativních postupů ve všech možných oborech a specializacích.

5 | PROCES TVORBY

Jak už jsem zmiňoval, tak vycházím z mých dvou předchozích děl a kombinuji jejich vyjadřovací prostředky do uceleného komplexního díla. Z díla s názvem ROZVOJ CHÁPÁNÍ jsem vzal autorskou hudbu a výrazový moderní tanec. Z druhého díla s názvem POHLED VNÍMÁNÍ jsem vzal videoprojekci. Kombinací a spojením těchto médií vytvářím moji kompletní Bakalářskou práci.

Jako první jsem začal na autorské hudební skladbě. Jedná se o elektronickou hudbu, která je tvořena pomocí počítačového softwaru Ableton, což je program používaný profesionály na tvorbu hudby. Zde jsem složil základ neboli kostru skladby. Následně bylo v plánu vyrobit si své hudební nástroje a zakomponovat je do základu. Ale z toho sešlo, když jsem mému kamarádovi pustil jinou skladbu, podobného stylu a žánru. V tu chvíli měl v rukou kytaru a začal vybrnkávat překrásné podkresy, které mne naprosto dostaly. V ten okamžik jsme se shodli, že spolu musíme něco někdy vymyslet a nahrát. Já už měl samozřejmě na mysli autorskou hudbu k mé Bakalářské práci. Ale bohužel zmiňovaný kamarád už tou dobou nebyl v úplné psychické kondici kvůli rodiným problémům. Následně pár dnů po tomto setkání byl soudně přepraven do psychiatrické léčebny v Dobřanech, kde má pobyt určený podle soudního jednání až do začátku června tohoto roku. Snažili jsme se spolu dohodnout i na alternativě nahrávání kytarových ryfů přímo v léčebně, ale po oboustranném zvážení rizik jsme to vzdali. Takže autorská hudba je nakonec tvořena pouze v počítačovém softwaru.

Během práce na autorské skladbě jsem vybíral tanečníka

a zároveň choreografa, který bude tvořit a tancovat performance po celkovém seznámení s mojí prací a záměrem.

Když bylo vše domluvené a performer vybraný, tak jsem předal hudbu a začalo se pracovat na taneční choreografii. Tento muž je prostředníkem mého bratra, který má kompletně rozvinutou schizofrenii.

Choreografie je kompletní a můžeme přejít k natáčení materiálu určeného pro videoprojekci. Na projekci jsou zobrazené vzpomínky, které spočívají ve statických symbolických záběrech, na nichž se odehrává a je zobrazena choreografie z čelního pohledu (performer čelem ke kameře). Vzpomínky jsou točeny na pečlivě vybraných lokacích, které opravdu souvisejí s důležitostí celkového konceptu mé Bakalářské práce.

Po zaznamenání všech lokací dávám veškerý vybraný materiál do stříhačského programu. Záběry stříhám tak, aby navazovaly podle pohybu, přesné stopáže a choreografie nebyla žádným způsobem narušena. Pouze pozadí se mění podle daného prostředí vzpomínky.

Po této fázi procesu se znovu obracím na performerera a vyrážíme společně do ateliéru. Tam už je připravena zpětná projekce vzpomínek, upravena tak, aby když se před ni tanečník postaví a začne tancovat, tak je pohyb na projekci synchronní s jeho živým výstupem. Scéna před projekcí je důkladně nasvícena, aby nějak nenarušila fascinaci obrazem na projekci a performer byl zároveň dobře viditelný.

Scéna je uzpůsobena tomu, aby na záznamu bylo vše jasně viditelné. Tímto videozáznamem synchronizovaným s originální nahrávkou skladby se dílo a má Bakalářská práce stává kompletní.

6 | TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA

Pro tvorbu autorské hudby jsem si zvolil počítačový software Ableton live 8.2.2 , v kterém tvoří samotní profesionálové. Před dvěma lety mi doporučil tento program můj bratr, jakožto profesionál v oboru. Chvilí mi trvalo si zvyknout na pracovní plochu, ale postupem času a získáním zkušeností je to pro každého dokonalý software pro tvorbu hudby.

Zvuky vkládané do skladby byly nahrány rekordérem ZOOM H4n Pro v kombinaci se směrovým mikrofonom RODE VideoMic Rycote a sluchátky Koss PORTA PRO. Tuto sestavu mám již mnohokrát vyzkoušenou z filmové tvorby v praxi. Mikrofon má připojení do 3,5 mm Jack audio vstupu, kterým se zapojí do rekordéru. U sluchátek je to obdobné.

Videozáznamy jsou pořízené kamerou Sony Alfa A7S 2, která se řadí mezi nejlepší svého druhu na světě. Pořídil jsem si ji k živnosti na kameramanské účely a cestování. Nemohu si na nic stěžovat. Mohl bych tu o ní psát do nekonečna samou chválu. Na tělo kamery mám VILTROX adaptér objektivu Canon EOS na tělo Sony E. Díky této redukci mohu používat objektivy značky Canon. Na tento projekt mi stačil jeden objektiv Canon EF 17-40mm F4 L USM. Je určen zvláště pro širokoúhlé záběry, takže ideální pro danou scénu.

Celé jsem to dával dohromady na notebooku Lenovo ThinkPad Edge E540 s vysokým výkonem, takže žádné komplikace nenastaly.

V tomto zařízení mám nainstalovaný software Adobe Premiere Pro CC 2015 určený pro postprodukci ve filmové tvorbě. V programu dělám několik let a jsem spokojený.

7 | POPIS DÍLA

Vnímám kolem sebe svět - všechny signály, materiály, tvary, zvuky pohlcující další zvuky, tvory této planety - skrze sám sebe filtruji a vyjadřuji, předávám, sdílím a žiji v extatizujících empatiích. Ať už zdravý, či nemocný. Jsem část, či součást - jsem lidská bytost...

Tématem se zabývám nenásilně a nechávám tomu volný průběh, není to chvilková záležitost. Cítím uvolnění skrze vyjádření. Jde o to, že celý život chtě-nechtě se potýkám s intenzivním přemýšlením o psychice člověka, o okolních niancích, souvislostech příběhů, o životě. Snažím se najít cestu, aby mne bavilo hledat různé souvislosti ve všem kolem sebe a abych končil nad uvažováním ve své hlavě nenásilně, bez jakési agrese. Ale také to není jednoduchá stezka, jelikož většinu času nemůžu „vypnout“. Konceptuální umění mi v tomto případě přijde jako nekonečně sympatická věc a bohatá součást života - bytí. Přemýšlení a zamýšlení nás stále táhne dopředu k nějakému smyslu a propojení.

U tohoto díla je spousta prvků, které jsou samostatně důležité. Já je jednotlivě rozebral podle mých úvah a zkušeností a sjednotil do finální syntézy. Dílo spočívá v taneční performance výrazového tance, která vychází z inspirace a procesu autorské hudby. Performer je „schizofrenik“ tančící před videoprojekcí, na které jsou zachycené jeho vzpomínky, jako velký podprahový faktor. Je zároveň prostředníkem mého staršího bratra s plně rozvinutou schizofrenií. Nachází se ve fázi extáze, kde už mu nezbývá nic jiného, než tančit a medítovat v pohlcení autorské hudby. Spojení hlasité hudby a vizuální minulosti přímo před očima, vyvolává jemné kontrasty

aktuálního vnímání...

8 | PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR

Dělám obor a specializaci, která mne naplňuje a s každým projektem, včetně bakalářské práce, se dostávám o krok dále. Tento projekt mne obohacoval snad každou částí svého procesu.

Komunikace a čas v tomto případě hrály obrovskou roli v produkčních záležitostech. Je opravdu těžké si vše v takto technicky a časově náročné práci řídit sám, ale je to nakonec přínosem.

Z mého osobního pohledu v životním vývoji vkládám největší váhu v to, že se touto činností učím přemýšlet, plánovat si program a celkově myslet na budoucnost. Právě s tím jsem měl dříve velké problémy, ale touto dobou už je to na daleko jiné, lepší rovině.

9 | SILNÉ STRÁNKY

Věřím, že téma, které jsem si zvolil, tak jsem také řádně splnil a celkově to s daným tématem koresponduje ve všech ohledech.

Ve finální podobě se jedná o videoperformance. Obrazový záznam dovoluje snažší manipulaci a zprodukování díla pro případné nadcházející výstavy či projekce, kde by se dané dílo mohlo prezentovat.

Díky scéně, která je na první pohled moderní a pokroková, je možné tímto dílem nadchnout i diváka s minimálními znalostmi z oblasti umění.

10 | SLABÉ STRÁNKY

Celkově u konceptuálního umění si myslím, že je stále ve fázi, kdy ho široká veřejnost nedokáže přijímat, ale jsme na dobré cestě s nástupem alternativních komunit. Velké procento lidí si stále myslí své a kdejakou instalaci zavrhne, nebo si jí radši vlastně ani nevšimne.

Mrzí mne, že svoji bakalářskou práci, kde se jedná o performance, nemohu prezentovat naživo přímo kompletní scénou před očima diváků a komise. Tento problém je způsoben konkrétním termínem obhajob bakalářských prací, ve kterém se celková scéna nedá zprodukovat.

11 | SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

a) Knižní a periodická literatura

b) internetové zdroje

12 | RESUMÉ

I perceive the world around me - the signals, different materials, shapes, sounds absorbing other sounds, all creatures on the planet - I filter them through me and that is how I express myself, how I share and live in extant empathies. Both sick and healthy. I am a part or a part of the part - I am a human being...

I approach the subject matter nonviolently and try to go with the flow, its not a one time thing. Through the expression I feel certain relaxation. During my whole life I intensively think about human psyche, about small differences and their similarities, about the life itself. I am trying to find a way to find a joy in finding different similarities in everything around me and end up without any aggression in my thoughts. It is not a easy path, mostly because I cannot hit the switch button and stop. Conceptual art seems like a never ending likable solution and a worthy part of human life - being. Thinking leads toward a meaning and connectivity.

In this work there are a lot of different parts which are important on its own. I individually analyzed them based on my thoughts and experiences and merged them into the final synthesis. The work itself is a dance performance, which is inspired by the music I made by myself. The performer is a schizophrenic dancing in front of a video where his thoughts are being projected as a subliminal factor. It also works as a medium between my older brother, who has schizophrenia. He is in an ecstasy where he cannot do anything else than dance and meditate driven by the music. The connection of the loud

music and visual past in front of our eyes develops little contrasts of actual thinking...

13 | SEZNAM PŘÍLOH

1 ukázka tvorby autorské hudby v softwaru Ableton live 8.2.2

2 taneční inscenace s performerem

3 screenshot z díla POHLED VNÍMÁNÍ

4 screenshot z díla ROZVOJ CHÁPÁNÍ

5 screenshot lokace

6 screenshot z díla POHLED VNÍMÁNÍ

7 fotografie

8 můj prostředník z díla POHLED VNÍMÁNÍ

9 screenshot lokace

10 fotografie

11 má performance v exteriéru

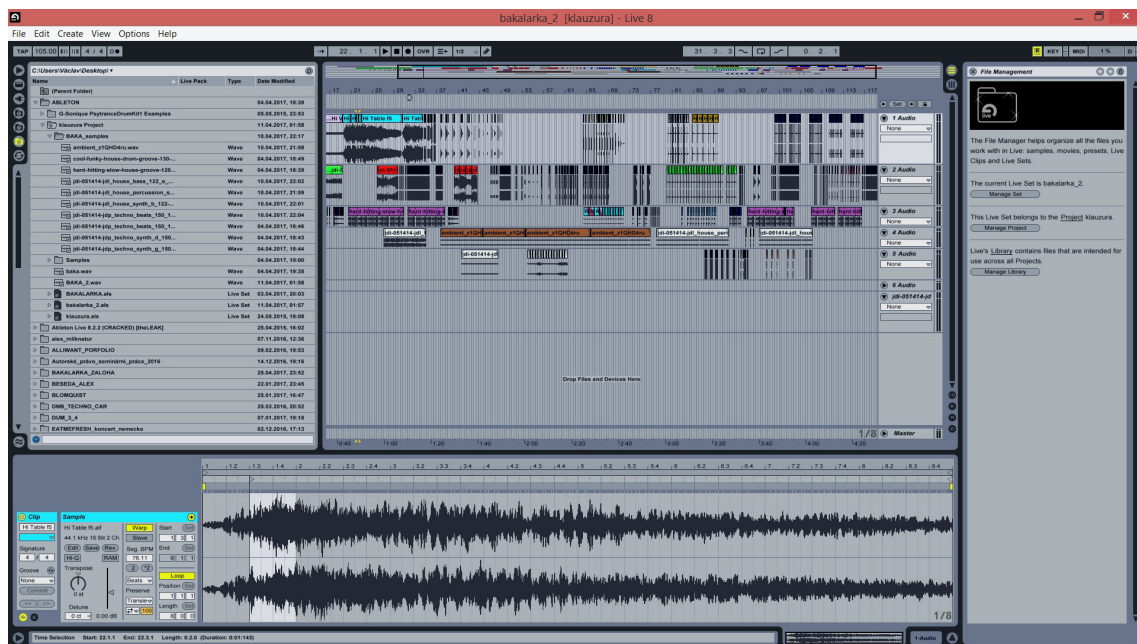
12 fotografie kamaráda - empatie

13 screenshot detail z lokace

14 screenshot detail z lokace 2

15 screenshot lokace

1 ukázka tvorby autorské hudby v softwaru Ableton live 8.2.2

2 taneční inscenace s performerem

3 screenshot z díla POHLED VNÍMÁNÍ

4 screenshot z díla ROZVOJ CHÁPÁNÍ

5 screenshot lokace

6 screenshot z díla POHLED VNÍMÁNÍ

7 fotografie

8 můj prostředník z díla POHLED VNÍMÁNÍ

9 screenshot lokace

10 fotografie

11 má performance v exteriéru

12 fotografie kamaráda - empatie

13 screenshot detail z lokace

14 screenshot detail z lokace 2

15 screenshot lokace

